

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สถานการณ์แนวโน้ม วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ เป็นต้นมาได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศนอกจากนั้น ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำในหลายมิติขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟูการใช้และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนยังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนองเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับ

ปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างความสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืนนอกจากนี้การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐอาทิงค์การระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติจะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหาเสพติด การค้ามนุษย์และการลักลอบเข้าเมืองในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อินเทอร์เนตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้คาดว่าจะเป็ปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิการรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้น ในการเพิ่มผลผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่นอกจากนั้น ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี๒๕๗๔จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคสูงอายุที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป ในขณะที่เดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยอาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทยนอกจากนี้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์เนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ดีระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่างๆดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียวการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญ

และความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกรวมถึงการ
 สร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นกฎระเบียบและข้อตกลงด้าน
 สิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่สำคัญ เช่น
 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบันทึกความตกลงปารีสจะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้นแนวโน้ม
 เหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพสาขาการผลิต
 และบริการใหม่ๆความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรม
 ไฮเบอร์รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน
 ข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็ว
 และคาดการณ์ได้ยากการเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุข สุขใน
 ประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้หากไม่มีมาตรการที่มี
 ประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อ
 รองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาก
 การเข้าถึงเทคโนโลยีโครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่าง
 ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวจะส่งผลต่อการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและ
 ลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานใน
 ปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับสูง ก่อให้เกิดความ
 เสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่
 เปลี่ยนแปลงไปกระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว
 รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีผลกระทบรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผล
 ให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะ
 ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ
 ภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติซึ่งจะส่งผล
 ต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุม
 ทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของ
 หุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
 โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการ
 เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้าง
 รายได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการ
 เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งใน
 ส่วนของระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย
 ระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้
 ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐาน
 นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและภาค
 บริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของ
 ประชาชนทุกภาคส่วนนอกจากนี้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและ
 อาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการค้าเงินชีวิตและธุรกิจ และการพัฒนาและขยาย
 ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่
 เกี่ยวเนื่องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์กฎหมาย ระบบ

ภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จ่ายเงินในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์มิตรีเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษา ความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมือง เพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมีเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีและลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้ เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกถึงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชาธิปไตยระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ภารกิจและพื้นที่ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองต่อต่อผลประโยชน์แห่งชาติอันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคีสามารถผืนิกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดี

มีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วนมีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจนเศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ได้แก่ ทุนมนุษย์ทุนทางปัญญาทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดีไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกิดความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย ๒๕๘๐

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเทศไทยมีความมั่นคง
ประชาชนมีความสุข

ยกระดับศักยภาพใน
หลากหลายมิติ เพื่อการ
พัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาคนในทุกมิติและใน
ทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดีเก่ง
และมีคุณภาพ

สร้างโอกาสและความ
เสมอภาคทางสังคม

สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาครัฐของประชาชน
เพื่อประชาชนและ
ประโยชน์ส่วนรวม

มั่นคง

- มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศและมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเมือง
- ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
- สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- มีความมั่นคงของอาหาร พลังงานและน้ำ

มั่งคั่ง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูงความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลงประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตและเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิตการค้าการลงทุน
- มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญาทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ

ยั่งยืน

- การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
- มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก
- คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาโลกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดีเก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์สามารถ “รู้รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลังการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ“ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกอราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคนเครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐาน แนวคิด ๓ ประการ ได้แก่

(๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราท่างานเศรษฐกิจ อัตลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตและจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

(๒) “ปรับปรุงจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

(๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคุมกำกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักชาติศรัทธาและเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตโดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่

ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่งและสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑. หลักการ

๑.๑ หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมสำหรับการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในขณะที่การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ของแผนพัฒนาฯ ได้ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙ ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปี โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่องค์การระหว่างประเทศ กำหนดขึ้น อาทิ การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals : SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดขึ้นเป็นต้น ส่วนแนวทางการพัฒนา ได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของประเด็นการปฏิรูปประเทศ ๓๗ วาระ และ ไทยแลนด์ ๔.๐

๑.๒ จุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒ ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะเป็นแผนแรกที่ถูกใช้ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่จะต้องบรรลุผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนา รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาในรายละเอียดที่ต้องเชื่อมต่อการปฏิบัติที่ต้องดำเนินการในช่วง ๕ ปี โดยได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ (Flagship Program) และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญ ในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ จะทำให้ระบบการจัดสรรงบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน แผนสำหรับบริหารราชการแผ่นดิน กฎ ระเบียบวินัยทางการเงินและการคลังภาครัฐ และระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตลอดจนระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

๑.๓ ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประเทศไทยแม้ว่าได้ดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี มีการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบโครงข่ายมากขึ้น และมีการเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา แต่อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยยังปรับตัวช้าเมื่อเทียบกับหลายประเทศ เนื่องจากคุณภาพคนต่าง ๆ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนายังมีน้อยคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ดี และปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐและกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยและขาดประสิทธิผลในการบังคับใช้ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลกและภัยพิบัติธรรมชาติ ท าให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้ง่าย และเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปี

๑.๓.๑ การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพ

ของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการน าความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ โดยการกำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ (National Research Agenda) ให้มีจุดเน้นที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ และใช้กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมบูรณาการวิจัยและพัฒนากับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการพัฒนานวัตกรรม

๑.๓.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การดัดแปลงและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ความเป็นอัจฉริยะโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการผสมผสานเทคโนโลยี การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่เกษตรกรรายย่อย วิชาสหกิจชุมชน และวิชาสหกิจชน าดกลางและชน าดย่อมกับสถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดโดยเฉพาะเร่งสร้างและพัฒนาศูนย์วิจัยในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัยสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน รวมทั้งการปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ

๑.๓.๓ การเตรียมพร้อมด้านก าลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย

มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตส านึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จ ำเป็นต่อการด ารงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของก าลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

๑.๓.๔ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล ำ

ำ ให้ความส าคัญกับการจัดบริการของ รัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกลการจัดสรรที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ ผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ รวมทั้งกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน โดยมุ่งบรรลุเป้าหมายสำคัญในการยกระดับรายได้ประชากรกลุ่มร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด

๑.๓.๕ การปรับโครงสร้างการผลิตและการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่มูลค่า

เน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐาน ทุนทางเศรษฐกิจให้สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตและฐานรายได้เดิม และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าด้วยการใช้เทคโนโลยีวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างสังคมผู้ประกอบการให้มีทักษะการทำธุรกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนเศรษฐกิจเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในอนาคต

๑.๓.๖ การปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกรณีในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศและศักยภาพของพื้นที่ เน้นการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตรวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรชีวภาพ (Bio Based) ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรมีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การพัฒนาระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและการขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรรวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียว เป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ห้างหุ้นส่วนและบริษัท เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด

๑.๓.๗ การเพิ่มศักยภาพฐานการผลิตและบริการเดิมที่มีศักยภาพในปัจจุบันให้ต่อยอดไปสู่ฐานการผลิตและบริการที่ใช้เทคโนโลยีที่เข้มข้นและมีนวัตกรรมมากขึ้น ควบคู่กับการวางรากฐานเพื่อสร้างและพัฒนาภาคการผลิตและบริการสำหรับอนาคต ทั้งในด้านการเตรียมศักยภาพคนและโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนสร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือของธุรกิจลักษณะคลัสเตอร์ (Cluster)

๑.๓.๘ การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจกระแสใหม่ อาทิ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจฐานชีวภาพ เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม และการพัฒนาวิสาหกิจตั้งใหม่ (Startup) และวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการสร้างสังคมผู้ประกอบการเพื่อต่อยอดฐานการผลิตและบริการ

๑.๓.๙ การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต เน้นการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ค้ำจุนถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติและครบวงจรทั้งการผลิตและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑๐ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจขยายฐานเศรษฐกิจให้กว้างขึ้น และต่อยอดห่วงโซ่การผลิตให้เข้มแข็งขึ้น โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและนำผลการวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคม ในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงานของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง กรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำอิระวดี เจ้าพระยา แม่โขง กรอบความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย กรอบความร่วมมือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ กรอบความร่วมมือเพื่อพัฒนาชายแดนไทย-มาเลเซีย และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์

๑.๓.๑๑ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อขยายฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความครอบคลุมมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมสังคมผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น

๑.๓.๑๒ การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เร่งเตรียมความพร้อมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๑.๓.๑๓ การฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ

สังคมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการเตรียมการรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยยะสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า

๑.๓.๑๔ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านระบบการบริหารงานและบุคลากร มีการบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น

๑.๓.๑๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม เน้นให้เกิดความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและในอาเซียนอย่างเป็นระบบ โดยมีโครงข่ายเชื่อมโยงภายในประเทศที่สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่างๆ รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการและการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากนี้พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ และการพัฒนาผู้ประกอบการในสาขาโลจิสติกส์และหน่วยงานที่มีศักยภาพไปทำธุรกิจในต่างประเทศ

๑.๓.๑๖ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เร่งดำเนินการในประเด็นท้าทาย ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิม และขยายฐานการผลิตและบริการใหม่ที่สร้างรายได้สำหรับประชาชนในแต่ละภาค การพัฒนาเมืองให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมแห่งอนาคตอย่างมีสมดุล และการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เจริญเติบโตและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคและเมืองให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๓.๑๗ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มข้นและส่งผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มที่มีมุ่งเน้นผลักดันให้ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันให้มีความคืบหน้าและชัดเจนในระดับปฏิบัติการ และในแต่ละจุดพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ ผลักดันการลดการใช้มาตรการที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในกรอบความร่วมมือต่างๆ ในเวทีโลก และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้กรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๑.๓.๑๘ การส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการ ให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาธุรกิจภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับฐานการผลิตในต่างประเทศ

๑.๓.๑๙ การปรับปรุงภาคการเงินของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและให้สามารถแข่งขันได้แรง ปรับปรุงกฎระเบียบในการกำกับดูแลภาคการเงินเพื่อสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันและการให้บริการต่อผู้บริโภคและภาคธุรกิจเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการกำกับดูแลที่สามารถป้องกันความเสี่ยงจากความเชื่อมโยงทางการเงินและกระแสการเคลื่อนย้ายของเงินทุนที่จะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป และมีปริมาณธุรกรรมที่มากขึ้น ในขณะเดียวกันสนับสนุนการนำเทคโนโลยีทางการเงินมาใช้อย่างเข้มข้น พัฒนาเครื่องมือทาง

การเงินเพื่อระดมทุนมาใช้สนับสนุนการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ตลอดจนขยายการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงในต้นทุนที่เหมาะสม

๑.๓.๒๐ การปฏิรูปด้านการคลังและงบประมาณ ประกอบด้วย การขยายฐานภาษี การปรับระบบการจัดทำค่าของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำงบประมาณบูรณาการทั้งเชิงประเด็นพัฒนาและเชิงพื้นที่ การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ และกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม และลดความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งสร้างความยั่งยืนทางการคลังของระบบการคุ้มครองทางสังคม ได้แก่ การปรับปรุงระบบการออมเพื่อการเกษียณอายุ และการปรับปรุงระบบประกันสุขภาพ เพื่อลดภาระการพึ่งพารายได้จากรัฐบาล

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาประเทศ

๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

๒.๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจโลก มีตลาดเกิดใหม่ที่มีบทบาทสูงขึ้นตลาดการเงินโลก เข้าสู่สถานการณ์ไร้พรมแดน ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ รวมทั้งมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่หลากหลายส่งผลต่อการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ซึ่งจะเป็โอกาสที่สาคัญของการพัฒนาประเทศไทย

๒.๑.๒ การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของคน ทำให้เกิดสาขาอุตสาหกรรมและบริการใหม่ๆ ที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่หลากหลายสาขา มนุษย์จะสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด มีการแย่งชิงแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและมีทักษะหลายด้านในตลาดแรงงาน ขณะเดียวกันเกิดความเหลื่อมล้ำ ในมิติต่างๆ เช่น ความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงเทคโนโลยี เป็นต้น

๒.๑.๓ สถานการณ์และแนวโน้มสังคมโลก การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกส่งผลต่อเศรษฐกิจและรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นกลุ่มสำคัญที่ทำให้มีการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น แต่อาจก่อให้เกิดการแย่งชิงประชากรวัยแรงงาน โดยเฉพาะคนที่มีศักยภาพสูง ขณะเดียวกันการเลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและเกิดการสร้างวัฒนธรรมร่วมสมัย แต่อาจก่อให้เกิดวิกฤตทางวัฒนธรรมเนื่องจากการขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี

๒.๑.๔ สถานการณ์และแนวโน้มสิ่งแวดล้อมโลก วาระการพัฒนาที่ยั่งยืนค.ศ. ๒๐๓๐ เป็นทิศทางหลักในการพัฒนาของโลกหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมายและ ๑๖๘ เป้าประสงค์ รวมถึงข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความเข้มข้นขึ้น จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อการผลิตในภาคเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ

๒.๑.๕ สถานการณ์ความมั่นคงโลก ประเทศมหาอำนาจมีแนวโน้มใช้อำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศต่างๆ รวมถึงเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศด้านอาณาเขตแบบรัฐต่อรัฐทั้งด้านอาณาเขตทางบก การอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล และภูมิรัฐศาสตร์เพื่อผลประโยชน์และการแย่งชิงทรัพยากร นอกจากนี้ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และอาชญากรรมทางไซเบอร์จะทวีความรุนแรงและมีวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น

๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

๒.๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจไทย เศรษฐกิจไทยในช่วงปี ๒๕๐๔-๒๕๕๘ ขยายตัว

เฉลี่ยร้อยละ ๖.๑ สูงเป็นอันดับที่ ๒๒ ของโลก ส่งผลให้รายได้ต่อหัวของประชาชนเพิ่มขึ้นสามารถขยับฐานะการ พัฒนาประเทศเป็นประเทศรายได้ปานกลางตอนบนในปี ๒๕๕๓ โครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น ภาคการผลิตมีการส่งสมองค์ความรู้และปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยยังคงมีความหลากหลายของฐานการผลิตที่มีความแข็งแกร่งในระดับโลก อันดับความสามารถ ในการแข่งขันโดยรวมมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น เศรษฐกิจไทยกลับเข้าสู่เสถียรภาพและอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๘ ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจ การส่งออกของไทยปรับตัวลดลง ทั้งในด้านการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม มีสาเหตุจากจุดอ่อนที่สาคัญๆ ทั้งทางด้านปัญหาเชิงโครงสร้าง เจือจางในระบบเศรษฐกิจโลก และปัจจัยทางด้านการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจ

๒.๒.๒ การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม อยู่ในลำดับต่ำและการบริหารจัดการ งานวิจัยขาดการบูรณาการให้มีเอกภาพตั้งแต่ระดับนโยบาย การสนับสนุนทุนวิจัย และหน่วยวิจัยหลัก ทำให้ทิศ ทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยพัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไม่ชัดเจน มีความซ้ำซ้อน และยังมี ข้อจำกัดในการตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ เป็นผลให้การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศล่าช้า ไม่ทัน ต่อการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก ตลอดจนมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในระดับต่ำ

๒.๒.๓ สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทย โครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยปี ๒๕๕๗ ประชากรวัยแรงงานจะมีจำนวนสูงสุดและเริ่ม ลดลงอย่างต่อเนื่อง คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ใน ระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่คนไทยมีแนวโน้มเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิต รวมถึงปัญหา ด้านสุขภาพในวัยผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และการมีจิตสาธารณะ

๒.๒.๔ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฐานทรัพยากรธรรมชาติลดลงและเสื่อมโทรมเนื่องจากการใช้ประโยชน์เกินกว่าศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมและการวิเคราะห์ประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจก่อน ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกันการเข้าถึงและการจัดสรรการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติยังไม่เป็น ธรรม ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง และข้อพิพาทในระดับพื้นที่ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ ชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและต้นทุนทางเศรษฐกิจ และ ก่อให้เกิดรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน

๒.๒.๕ การเจริญเติบโตของภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ กิจกรรมทางเศรษฐกิจกระจุกตัวใน กรุงเทพมหานครและภาคกลาง ทำให้เกิดปัญหาช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างภาค รวมถึงกลไกการพัฒนา จังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ขณะที่การขยายตัวของเมือง ในภาคต่างๆ ของประเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นไม่สามารถรองรับการ ขยายตัวของเมืองได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศมีแนวโน้มการขยายตัวของ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและสมดุลของการพัฒนาในพื้นที่

๒.๒.๖ ความมั่นคงภายในประเทศ สถาบันหลักของชาติได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ที่มีรากฐานของปัญหาจากความเห็นต่างทางความคิดและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ขณะที่สถานการณ์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีการสร้างสถานการณ์โดยมีเป้าหมายให้เกิดความสูญเสียต่อเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ยัง ต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปสู่การโจมตีระบบขององค์กร ขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและมีมูลค่าความเสียหายสูง

๒.๒.๗ ความร่วมมือระหว่างประเทศและความเชื่อมโยงเพื่อการพัฒนาการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอนุภูมิภาคและภูมิภาคเอเชีย เป็นเงื่อนไขสำคัญของประเทศไทยในการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเทคโนโลยีและสารสนเทศ กับกลุ่มประเทศต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๒.๒.๘ การบริหารจัดการภาครัฐยังอ่อนแอ ภาครัฐมีขนาดใหญ่และรายจ่ายประจำเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำ ขาดระบบการทำงานที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแบบบูรณาการกับหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่นๆ การให้บริการประชาชนยังต้องปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล ขณะที่การทุจริตและประพฤติมิชอบได้ขยายไปในวงกว้างทั้งในภาครัฐ เอกชนและองค์กรเอกชน นอกจากนี้ กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากลเนื่องจากล้าสมัยและกระบวนการตรากฎหมายยังมีจุดอ่อนหลายประการ ตลอดจนกระบวนการยุติธรรมยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาค

๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๓.๑. วัตถุประสงค์

๓.๑.๑. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓.๑.๒. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๓. เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืนสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้นสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๓.๑.๔. เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๓.๑.๕. เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันทสมัย และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา

๓.๑.๖. เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาภาคและเมือง เพื่อรองรับการพัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

๓.๑.๗. เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

๓.๒. เป้าหมายรวมเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายรวมการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประกอบด้วย

๓.๒.๑. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

๓.๒.๒. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง

ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓.๒.๓. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ มีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและบริการฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้บริการสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพและมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี และมีปัจจัยสนับสนุน อาทิ ระบบโลจิสติกส์พลังงาน และการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่เอื้อต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการ

๓.๒.๔. ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยในกรณีปกติ มีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๓.๒.๕. มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคีสร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้าและค่านิยมลดลง มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เกิดความเชื่อมโยงการขนส่ง โลจิสติกส์ห่วงโซ่มูลค่า เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก และอัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนและการส่งออกของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และอาเซียนสูงขึ้น

๓.๒.๖. มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใสตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่าลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการศึกษานานาชาติและอันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณมีประสิทธิภาพสูง ฐานภาษีกว้างขึ้น และดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีทั้งหมด ๑๐ ยุทธศาสตร์ โดยมี ๖ ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีและอีก ๔ ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

๔.๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ทุนมนุษย์ของประเทศไทยยังมีปัญหาในด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ในขณะที่คนไทยจำนวนมากไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มี

สุขภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้นรวมทั้งสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

(๑) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ

(๒) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

(๓) ยกกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจ านวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

(๔) ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วน คำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ

(๕) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ

(๖) พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และ

(๗) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจ ากัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงจ ำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป่าหมายประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ อาทิ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การดูแลนักเรียนที่ครอบคลุ่ตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน สนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา ให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง

(๒) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง อาทิ บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ผ่านการพัฒนา ระบบส่งต่อผู้ป่วยทั้งในระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ

(๓) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน อาทิ สนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ชุมชนและครัวเรือน

การปรับองค์กรการเงินของชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินในระดับหมู่บ้าน/ตำบลที่ทำหน้าที่ให้การให้กู้ยืม และการออมและจัดตั้งโครงการเงินฐานรากโดยมีธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

๔.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทย

ขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซา และข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้าการพัฒนา ๕ ปีต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลิตภาพการผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐและเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืนและให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งในด้านการคลัง อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดแผนงานโครงการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหาร และการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณและด้านการเงิน อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนให้สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ

(๒) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วางอนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

๔.๔ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันสภาพ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการรักษาฐานการผลิตและการให้บริการ รวมทั้งการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ความเสี่ยงในการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในอนาคต ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความเข้มข้น ซึ่งจะส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติการสร้างเสริมความมั่นคงด้านน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ การเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเป็นธรรม

- (๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน
- (๓) การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม
- (๔) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๕) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๖) การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ
- (๗) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ
- (๘) การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

๔.๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแลเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ในเรื่องการขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ ความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจ โดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ดั่งนั้น การพัฒนา ใน ระยะต่อไป จึงเน้นในเรื่องการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สังคมมีความสามัคคีกัน ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีโอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทั้งภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่นๆ และแผนงานด้านความมั่นคงมีการบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

- (๑) การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ
- (๒) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ
- (๓) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ
- (๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทะเล และ
- (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงการพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๔.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคที่สาคัญต่อการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการให้บริการของท้องถิ่นขาดความโปร่งใส ระบบและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมไทย การพัฒนาระยะต่อไป จึงต้องเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ รวมทั้งประสิทธิภาพการ

ประกอบธุรกิจของประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และการลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิดแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาทภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า

(๒) ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวกตรงตามความต้องการ

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

(๕) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และยุติธรรม และ

(๖) ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๔.๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ที่ผ่านมาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศประสบปัญหาด้านความต่อเนื่องในการดำเนินการ และปัญหาเชิงปริมาณ คุณภาพ และการบริหารจัดการการให้บริการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทำให้มีข้อจำกัดในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพการพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดความซ้ำซ้อนของการใช้พลังงานและลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศ การพัฒนาระบบขนส่งทางรางและทางน้ำ เพิ่มปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง และขยายขีดความสามารถในการรองรับปริมาณผู้โดยสารของท่าอากาศยานในกรุงเทพมหานคร และท่าอากาศยานในภูมิภาค การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์และการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านพลังงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย และลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาด้านสาธารณสุขการ (น้ำประปา) แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งอาทิ พัฒนาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ พัฒนาโครงข่ายถนน พัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ และพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำ

(๒) การสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่ง อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาการบริหารจัดการในสาขาขนส่ง

(๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ อาทิ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากล และพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการอำนวยความสะดวกทางการค้า

(๔) พัฒนาด้านพลังงาน อาทิ จัดหาพลังงานให้เพียงพอและสร้างความมั่นคงในการผลิตพลังงาน เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การผลิต และการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด

(๕) พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ และ

(๖) พัฒนาระบบน้ำ ประปา อาทิ พัฒนาระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมและทั่วถึง และการบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างนวัตกรรม

๔.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ

ของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา อาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพจากปัจจัยความได้เปรียบด้านแรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และการนำเข้าเทคโนโลยีสำเร็จรูปจากต่างประเทศมากกว่าการสะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีของตนเอง ทำให้ส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางด้านเทคโนโลยีซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูงตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของเทคโนโลยี อีกทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนประเทศสู่สังคมนวัตกรรมได้รับการพัฒนาจึงเน้นในเรื่องการเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ และการเพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ และคุณภาพชีวิตของประชาชนแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม อาทิ ลงทุนวิจัยและพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง และกลุ่มเทคโนโลยีที่นำสู่การพัฒนาแบบก้าวกระโดด ลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๒) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี อาทิ ส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีบทบาทหลักด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย และ

(๓) พัฒนาสภาพแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ด้านบุคลากรวิจัย อาทิ การเร่งการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในสาขา STEM และพัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้มีความรู้และความเข้าใจในเทคโนโลยี

๔.๙ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ ประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพและภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ และการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อเสริมจุดเด่นในระดับภาคและจังหวัดในการเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรในเขตเมืองจะเป็นโอกาสในการกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชนโดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองนำอยู่และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน รวมทั้งลดแรงกดดันจากการกระจุกตัวของพัฒนาในกรุงเทพฯ และภาคกลางไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังเป็นโอกาสในการเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาคของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น การเพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(๑) การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง พัฒนาภาคเหนือให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง พัฒนาภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ พัฒนาภาคใต้เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย

(๒) การพัฒนาเมือง อาทิ พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองนำอยู่ ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองและ

(๓) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ อาทิ พัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนา

พื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

๔.๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศของไทยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยึดหลักคิดเสรี เปิดเสรีและเปิดโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและขยายความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่นๆ กับมิตรประเทศ และเป็นการขับเคลื่อนต่อเนื่องจากการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ โดยกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุนที่เสรี เปิดกว้าง และเป็นธรรม ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการแสวงหาตลาดใหม่ๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาคและภูมิภาครวมทั้งประเทศนอกภูมิภาคตั้งนั้น การพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการมีเครือข่ายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและมีการใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ การเพิ่มระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐานเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนที่สำคัญในภูมิภาคอนุภูมิภาค อาเซียนและเอเชีย รวมทั้งมีการพัฒนาส่วนขยายจากแนวระเบียงเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคให้ครอบคลุมภูมิภาคอาเซียนเอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ และประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญทั้งในทุกระดับแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

- (๑) ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย
- (๒) พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC ,และ JDS และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์
- (๓) พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค
- (๔) ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย
- (๕) เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน
- (๖) สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาบกับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติประเทศ
- (๗) เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์
- (๘) ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวข้องเรื่องความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
- (๙) บูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและด้านการต่างประเทศ และ
- (๑๐) ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศที่สำคัญ

๕. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ สู่การปฏิบัติมีหลักการและแนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

๕.๑ หลักการ

- ๕.๑.๑ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยยึดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นกรอบทิศทางหลัก และแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม
- ๕.๑.๒ กระจายการพัฒนาลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากชุมชนสู่ประเทศ และประเทศสู่ชุมชน

- ๕.๑.๓ เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือหลัก

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน

๕.๑.๔ ใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการ ให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพโดยกระบวนการสร้างเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่

๕.๑.๕ ระบบการบริหารจัดการแผนสู่การปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงกันในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้าน และแผนปฏิบัติการ และระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ตอบสนองการพัฒนาเชิงบูรณาการการพัฒนาเชิงพื้นที่และการพัฒนาที่ต่อเนื่อง รวมทั้งระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา แนวทางการพัฒนา และผลของการพัฒนาอย่างแท้จริง

๕.๒ แนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๕.๒.๑ สร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สร้างความเข้าใจกับภาคีทุกภาคส่วนโดยกำหนดกิจกรรมดำเนินการ ประเด็นสื่อสาร และเครื่องมือสื่อสารสัมพันธ์ แบ่งตามกลุ่มเป้าหมาย (Stakeholder) ของการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ สศช. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับภาคและชุมชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึงภารกิจและความรับผิดชอบร่วมกันของประชาชนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไปขับเคลื่อนผ่านกลไกการพัฒนาระดับพื้นที่และสร้างแนวร่วมการพัฒนาของ สศช.

๕.๒.๒ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ชาตินโยบายรัฐบาล แผนเฉพาะด้าน และแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ นำไปสู่การกำหนดแผนงานโครงการ การระดมทรัพยากร และแนวทางการร่วมดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ รวมถึงบูรณาการประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกันและจัดทำเป็นแผนการลงทุนการพัฒนา/แผนพัฒนาเฉพาะด้านที่ตอบสนองการพัฒนาในหลายมิติภายใต้ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อปิดช่องว่างการพัฒนา (Development Gap) ของประเทศในแต่ละช่วงเวลาและสร้างรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๕.๒.๓ หน่วยงานกลาง อาทิ สศช. สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) จัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีใช้เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในการกำหนดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการและภารกิจหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนฯ อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕.๒.๔ ผลักดันให้ภาคเอกชน ำประเด็นการพัฒนาสำคัญในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ พิจารณาประกอบการจัดทำแผนการลงทุนทางธุรกิจ ที่สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และส่งเสริมให้คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) เป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งให้ กรอ. ส่วนกลางกระจายความรับผิดชอบและภารกิจให้ กรอ. จังหวัด/กลุ่มจังหวัดมากขึ้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ชาติและความเชื่อมโยงในระดับพื้นที่

๕.๒.๕ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่างๆ โดยกำหนดให้มีการผลักดันปัจจัยหลักให้สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญ อาทิ นวัตกรรมศึกษาวิจัยมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับต่างๆ โดยนำเครื่องมือวิเคราะห์ผลกระทบทางกฎหมายมาใช้ประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในระดับประเทศและระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การตั้งและการเชื่อมโยงคณะกรรมการระดับชาติที่มีอยู่ให้ นายยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มาเป็นกรอบการดำเนินงานขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาระดับประเทศและพื้นที่โดยให้จังหวัดเป็นจุดประสาน

๕.๓ การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีแนวคิด หลักการ และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๕.๓.๑ แนวคิดและหลักการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เน้นการติดตามประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระบบประเมินผลเชิงบูรณาการที่มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ประเมินด้วยตนเองเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และติดตามผลอย่างใกล้ชิด ควบคู่กับการให้หน่วยงานหรือสถาบันที่เป็นกลางทำหน้าที่ประเมินผล มีหลักเกณฑ์การติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดที่ชัดเจน โปร่งใส มีมาตรฐาน เป็นกลาง และถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕.๓.๒ แนวทางการประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดย

- ๑) วางระบบการติดตามประเมินผล ๓ ระยะเวลา ประกอบด้วย การประเมินผลก่อนการปฏิบัติการหรือก่อนเริ่มโครงการ การประเมินผลระหว่างดำเนินการ และการประเมินผลหลังการดำเนินงาน
- ๒) วางระบบการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการระดับกระทรวงและงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งกระทรวง เพื่อเชื่อมโยงตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการกระทรวงและกลุ่มกระทรวงกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป้าหมายและประเด็นพัฒนาฯ คัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
- ๓) วางระบบการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการระดับจังหวัดและพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ
- ๔) ตั้งหน่วยวิจัย ผูกอบรม และตรวจสอบมาตรฐานระบบติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบติดตามประเมินผลมีมาตรฐานสากลและพัฒนาให้ทันสมัยเพื่อฝึกอบรม เทคนิค วิธีการ หลักการ แนวคิดในการประเมินผลแผนงานโครงการก่อนเริ่ม ระหว่างดำเนินการ และหลังที่เสร็จสิ้น แล้ว
- ๕) ส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่าง ส. น. ก. งานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส. น. ก. งานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ส. น. ก. บ. ประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ เพื่อให้การติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ๖) จัดเตรียมองค์กรกลางที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความชำนาญและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย เพื่อให้การติดตามประเมินผลมีความเป็นสากล ถูกต้องตามหลักวิชาการ เชื่อถือได้เป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจนโยบายและการดำเนินงานภาครัฐ
- ๗) พัฒนาตัวชี้วัดและตัวชี้วัดร่วมให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งตัวชี้วัดผลกระทบร่วม ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม และตัวชี้วัดผลผลิตร่วม
- ๘) จัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีเวทีแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและโปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นการสื่อสารแบบสองทาง เน้นการสื่อสารแบบสวนเสวนามากกว่าถ่ายทอดด้านเดียว และให้มีคู่เจรจาโดยตรง เช่น ระหว่างกลุ่มเป้าหมายและผู้กำหนดนโยบาย เป็นต้น
- ๙) นำเสนอผลการติดตามประเมินผล เป็นการนำเสนอผลการประเมินให้ทุกฝ่ายได้รับทราบทั้งประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนสาธารณชนผู้สนใจได้รับทราบผลการประเมิน

๑๐) พัฒนาระบบข้อมูลและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประเมินผลโดยจัดทำระบบข้อมูลการบริหาร การเข้าถึงข้อมูล การวิเคราะห์และการนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลการประเมินไปใช้ในการกำหนดทางเลือกนโยบายและสร้างนวัตกรรมในการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

๑. เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม การเกษตร การท่องเที่ยว Logistics และพลังงานสะอาด ในภูมิภาค
๒. เป็นศูนย์กลางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา และสาธารณสุขที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๓. เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. เป็นศูนย์กลางในการป้องกันภัยคุกคาม และเสริมสร้างความมั่นคง เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ
๕. เป็นที่ตั้งของสวนราชการที่มีการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์จังหวัดนครราชสีมา ระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)

“โคราชเมืองนาอยู่ มุ่งสู่นวัตกรรม และเกษตร อุตสาหกรรม สังคมปลอดภัย”

เป้าประสงค์รวม

- ๑) เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของจังหวัด
- ๒) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๓) มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม และปกป้องสถาบันหลักของชาติ
- ๕) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีสมรรถนะสูงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการทุกด้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเศรษฐกิจ
- ๒) ยกระดับสังคมให้เป็เมืองนาอยู่ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใหม่มีความสมบูรณ์อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) การเสริมสร้างความมั่นคงทุกมิติ เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- ๕) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
๑. เพื่อขยายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	๑. อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด (%)	๑. ส่งเสริมการสร้างความมั่งคั่งและรายได้ในและนอกภาคการเกษตร (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง)
		๒. ส่งเสริมการนำนวัตกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมและอาหารปลอดภัย (Food Valley) มาใช้เพิ่มศักยภาพในการผลิต
	๒. อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (%)	๓. ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
		๔. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวและการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
๒. เพื่อสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๓. อัตราการว่างงาน (%)	๕. นำองค์ความรู้สู่ปฏิบัติอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	๔. อัตราสวนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (เท่า)	
	๕. จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพในพื้นที่เพิ่มขึ้น (ครัวเรือน/ปี)	
	๖. อัตราสวนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (%)	
๓. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	๗. ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)	๗. สร้างโอกาสและพัฒนาฝีมือให้กับผู้อยู่ในวัยแรงงานและผู้ประกอบการ
	๘. จำนวนผู้ประกอบการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น (ราย)	๘. สนับสนุนการผลิตและสร้างผลงานนวัตกรรม การเกษตรอุตสาหกรรม และอาหารปลอดภัย ที่สอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
๑. เพื่อลดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ	๑. ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (%)	๑. ส่งเสริมอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	๒. สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ (Gini Coefficient)	๒. ส่งเสริมการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง และได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกจากโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐรวมทั้งระบบป้องกันภัยที่เอื้อต่อการกระจายเศรษฐกิจ
๒. เพื่อพัฒนาโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม	๓. ร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน (%)	๓. ส่งเสริมการเข้าถึงระบบประกันสังคมของแรงงานในจังหวัด
		๔. ส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพและสามารถบริการได้อย่างครอบคลุม
		๕. ส่งเสริมให้สังคมปราศจากโรคระบาดจากสัตว์เรื้อรัง
๓. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคม	๔. ระดับความสำเร็จของหน่วยงานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม (ครั้ง)	๖. ส่งเสริมให้สังคมมีภูมิคุ้มกันทางสังคม
		๗. ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่ประสบปัญหาทางสังคมขอรับบริการจากสวนราชการที่รับผิดชอบตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด
๔. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม	๕. อัตราสวนแพทย์ต่อประชาชน (แพทย์/คน)(ป ๒๕๕๙ แพทย์ ๖๒๖ คน ประชากร ๒,๖๒๙,๙๗๙ คน)	๘. ส่งเสริมให้มีการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้น (แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล แพทย์เวชศาสตร์)
	๖. ประชาชนนักศึกษาและบุคลากรด้านดิจิทัลได้รับความและประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล (คน)	๙. ส่งเสริมการสร้างทักษะ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ
	๗. จำนวนประชากรศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕- ๕๙ (ป)	๑๐. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรอายุ ๑๕ - ๕๙
	๘. ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ (คะแนน)	๑๑. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ให้สูงขึ้น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์
 ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์อย่างยั่งยืน
 ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
๑. เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๑. อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (จำนวน ๑,๙๒๐,๕๒๕ ไร่)	๑. อนุรักษ์ พันธุ์ และให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่า และประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
	๒. ปริมาณขยะในจังหวัด (ตัน)	๒. เพิ่มความสามารถในการจัดการขยะและรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนสำนึกรับผิดชอบตอสังคมเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะ
	๓. การจัดการน้ำเสีย (แห่ง)	๓. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดการน้ำเสีย
	๔. พื้นที่บริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น (ไร่)	๔. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำทั้งในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. เพื่อใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	๕. สัดส่วนปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติเพื่อยานพาหนะต่อประชากร (ลิตร/คน)	๖. รณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในระดับครัวเรือน อุตสาหกรรม และภาครัฐ
	๖. สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร(ลานกิโลวัตต์/คน/ปี)	
	๗. สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ลานบาท)	
	๘. สัดส่วนปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคอุตสาหกรรม ต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม(ลิตร/ลานบาท)	

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์
 ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคง ทุกมิติ เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ และความปลอดภัยใน
 ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์		
๑. เสริมสร้างความมั่นคง เพื่อปกป้องสถาบันหลัก ของชาติ	๑. จำนวนตำบลที่เข้าร่วม กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของ สถาบันหลักของชาติ (ตำบล)	๑. สร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของ สถาบันหลักของชาติให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบ		
		๒. ส่งเสริม พัฒนาอาชีพตามแนวทางโครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ		
		๓. ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการทำงานและแนว พระราชดำริ		
๒. เป็นศูนย์บริหาร จัดการเครือข่าย การป้องกัน และแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงทุกมิติ	๒. จำนวนตำบลที่เข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมเครือข่าย การป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกมิติ (ตำบล)	๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด		
		๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายและการคานมนุษย์		
		๖. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
		๗. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยก่อการร้ายและ อาชญากรรมข้ามชาติ		
		๘. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม รูปแบบใหม่		
		๙. การส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขภัย		
		๑๐. การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในจังหวัด		
		๑๑. ส่งเสริมและสร้างเครือข่าย		
		๓. เสริมสร้าง ความปรองดอง และความสมานฉันท์ ในชาติ	๓. สร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง (ตำบล)	๑๒. ส่งเสริมการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ของประชาชน หรือนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัด
			๔. สร้างการมีส่วนร่วม (ตำบล)	๑๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
๑. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ	๑. ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA (%)	๑. เพิ่มขีดความสามารถให้บริการภาครัฐ ตามแนวทางหลักการทรงงาน
	๒. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (%)	
	๓. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า (%)	
	๔. ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (%)	
	๕. การให้บริการภาครัฐรัฐวิสาหกิจ และเอกชน	
	๕.๑ จำนวนครั้ง	
	๕.๒ ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	
๒. เพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาองค์กร	๖. ร้อยละความสำเร็จของการเบิกจ่ายงบประมาณ (%)	๒. เพิ่มขีดความสามารถจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๗. ร้อยละของภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บรายได้ ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (%)	
๒. เพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาองค์กร	๘. ร้อยละความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการพัฒนาองค์กร	๓. การพัฒนาบุคลากร ๔ การปรับปรุงระบบสารสนเทศ ๕. การปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กร ๖. การสร้างความโปร่งใสในองค์กร
	๘.๑ ประชาชน	
	๘.๒ บุคลากรภายในองค์กร	

กรอบยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครราชสีมา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพคุณภาพ

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ จัดโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามนโยบาย และบริหารงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ ให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด ท้องถิ่น และภาคประชาชนรวมทั้งให้มีการบูรณาการกับภาคราชการทุกระดับ

๑.๒ ประสานงานสามพี่น้องท้องถิ่น (อบจ.เทศบาล อบต.) ละร่วมมือกับราชการส่วนภูมิภาค

๑.๓ ส่งเสริมศักยภาพของท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๑.๔ ส่งเสริมการกระจายอำนาจถ่ายโอนภารกิจและบุคลากรภาครัฐลงสู่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

๑.๕ การพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากรขององค์กรให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง

๑.๖ การนำข้อมูล จปฐ. และกชช๒ค. มาใช้ในการวางแผน โดยใช้ระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาโคราช

๑.๗ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และติดตามการทำงานขององค์กร

๑.๘ ให้ศึกษาจัดทำแผนพัฒนาของอำเภอแบบบูรณาการ โดยให้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมจัดทำแผน เพื่อให้ทุกอำเภอมีแผนหลัก (Master Plan) ในการพัฒนาทุกส่วนของอำเภอนั้น ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีคุณภาพมาตรฐานถึงและครบวงจร ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างครอบคลุมเป็นธรรมเกิดความพึงพอใจ

๒.๒ สนับสนุนการพัฒนากำลังด้านสาธารณสุข โดยจัดทุนการศึกษา สนับสนุน(แพทย์/พยาบาล/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/)ครอบคลุมทุกวิชาชีพ

๒.๓ ดำเนินการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข โดยครอบคลุมทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์ กำลังคนงบประมาณ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ พ.ศ.๒๕๔๒

๒.๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในด้านสาธารณสุข โดยส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)ให้ทำงานอย่างมีคุณภาพและมีขวัญกำลังใจที่ดี

๒.๕ จัดระบบส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชนเพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชน ส่งเสริมสุขภาพที่ดี (คุ้มครองผู้บริโภค/การควบคุมป้องกันโรคติดต่อ/ไม่ติดต่อ/การฟื้นฟูสุขภาพประชาชน/อนามัย/โรงเรียน)

๒.๖ พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) โดยพัฒนามาตรฐานศูนย์แจ้งเหตุและจัดให้มีหน่วยรับส่งผู้ป่วยระดับโซนทุกโซนสามารถประสานการทำงานกับหน่วยบริการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗ การจัดระบบสุขภาพภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทั้งผู้นำชุมชน (กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มสตรี, กลุ่มเยาวชน,กลุ่มวัยรุ่น, วิทยทำงาน, วิทยสูงอายุ

๒.๘ การส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลในแต่ละพื้นที่มีประสิทธิภาพและศักยภาพในการรักษาผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น โดยการสนับสนุนประสานงาน ให้มีการสร้างโรงพยาบาลเพิ่มเติมทั้งในเมืองและตำบล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมการกระจายอำนาจ และการถ่ายโอนภารกิจทางด้านการศึกษาให้เป็นไปตามความสมัครใจ และความพร้อมของสถานศึกษานั้น ๆ

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา รวมถึงการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ทั้งระดับก่อนวัยเรียน ประถม มัธยม และระดับปริญญาตรี ภาคประชาชน โดยประสานการสนับสนุนงบประมาณและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาในการจัดการศึกษา

๓.๔ ส่งเสริมให้มีโรงเรียนต้นแบบความเป็นเลิศในแต่ละสาขา และเป็นโรงเรียนมาตรฐานคุณภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓.๕ ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีความเป็นเลิศ

๓.๖ ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้

๓.๗ จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาเพื่อประสานการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของ อบจ.โดยให้มีความร่วมมือของผู้บริหารการศึกษาทั้งที่สังกัด อบจ. และกระทรวงศึกษาธิการและอื่น ๆ

๓.๘ จัดการศึกษาโดยเน้นคุณธรรมนำสู่สัมมาชีพ

๓.๙ จัดตั้งสถาบันการศึกษา หรือการเรียนรู้ของประชาชนเพื่อพัฒนาอาชีพนำไปสู่การมีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

๓.๑๐ จัดทำศูนย์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เช่น ศูนย์ภาษาศาสตร์ พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ห้องสมุดมีชีวิตฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม

แนวทางการพัฒนา

- ๔.๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยสนับสนุนเบี้ยสงเคราะห์ผู้สูงอายุ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๔.๒ ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและประชาชน
- ๔.๓. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อ HIV จัดให้มีและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์พัฒนาเด็ก
- ๔.๔ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนทุกวัย ตั้งแต่แรกเกิด วัยเด็ก วัยรุ่น เยาวชน วัยทำงาน และวัยชรา
- ๔.๕ สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการ
- ๔.๖ สนับสนุนกลุ่มเด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วยเรื้อรัง ด้านหลักประกันรายได้ เข้าถึงบริการของรัฐอย่างทั่วถึงเป็นธรรม
- ๔.๗ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและรวบรวมปัญหา
- ๔.๘ คุ่มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน สตรีคนชรา ผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนา

- ๕.๑ การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อย โดยประสานกับสถาบันการศึกษา กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต/พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ภาคธุรกิจเอกชน หน่วยงานของรัฐ เช่น ความรู้ด้านบริหารจัดการ ประสานกองคลังงานการลงเงินทุนช่องทางการตลาด
- ๕.๒ ส่งเสริม OTOP ในด้านนวัตกรรม เช่น พัฒนาคุณภาพการผลิต ยกกระดับเป็นสินค้าส่งออก และจัดท ห้างแสดงสินค้า เพื่อขยายเครือข่ายและการตลาดส่งออก
- ๕.๓ ประสานงานกับทุกภาคส่วน เช่น สภาอุตสาหกรรม หอการค้า อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนด้านเศรษฐกิจของจังหวัด
- ๕.๔ การพัฒนาเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ
- ๕.๕ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม (สอช.) และพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านเกษตรกรรม

แนวทางการพัฒนา

- ๖.๑ ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพด้านการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและ กองส่งเสริมคุณภาพชีวิตการตลาด โดยให้ความรู้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง
- ๖.๒ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านเกษตรกรรม
- ๖.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้เกษตรอินทรีย์
- ๖.๔ พัฒนาความรู้ด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน / และแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา หน่วยงานที่รับผิดชอบพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่

- ๖.๕ ประสานงานจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ๖.๖ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองต่าง ๆ
- ๖.๗ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตพืชผลทางการเกษตร เป็นพลังงานทดแทน
- ๖.๘ ส่งเสริมการดำเนินงานพลังงานทดแทนจากผลผลิตเกษตร, น้ำ, ลม, แสงอาทิตย์และการเผา

ขยะเศษวัสดุเป็นพลังงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ

แนวทางการพัฒนา

- ๗.๑ ประสานร่วมมือกับ ท.ท.ท. เพื่อยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด สำนักปลัดฯ, กองช่างและจัดระบบการตลาดส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
- ๗.๒ ประสานงานโครงการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / เชิงวัฒนธรรม / เชิงเกษตรถึงสุขภาพ (สปาสมุนไพร)
- ๗.๓ ประสานการตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากต่างประเทศมาใช้บริการแบบลองสเตย์ที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
- ๗.๔ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ร่วมกับสถาบันทางการศึกษาศูนย์พัฒนาข้อมูลการท่องเที่ยว
- ๗.๕ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย เพื่อบริการนักท่องเที่ยวให้สะดวกรวดเร็ว
- ๗.๖ สนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายในจังหวัด เช่น งานย่าโม งานผ้าไหมปักธงชัยงานปราสาทหิน งานแข่งเรือพิมาย ฯลฯ
- ๗.๗ ใช้สนามกีฬาซีเกมส์เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น งานแสดงสินค้าอินโดจีน ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการ

แนวทางการพัฒนา

- ๘.๑ ส่งเสริมการกีฬาทุกประเภท เพื่อความเป็นเลิศ และเป็นอาชีพสนับสนุนกีฬาพื้นบ้าน
- ๘.๒ ส่งเสริมจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อสร้างความสมานฉันท์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ
- ๘.๓ ส่งเสริมสนับสนุนนักกีฬาระดับเยาวชนให้เป็นตัวแทนระดับจังหวัดและสนับสนุนโรงเรียนการกีฬา
- ๘.๔ ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการระดับเยาวชนและประชาชน เพื่อแก้ปัญหาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ๘.๕ ประสานความร่วมมือชมรม / สมาคมต่าง ๆ เพื่อจัดการแข่งขัน ณ สนามกีฬาซีเกมส์
- ๘.๖ จัดให้มีการประกวดการแสดงของศิลปินท้องถิ่นพื้นบ้าน เช่น ลิเกเพลงโคราช และการแข่งขันทางดนตรีเพื่อยกระดับสู่มืออาชีพ
- ๘.๗ เสนอเป็นตัวแทนการจัดการแข่งขันกีฬาระดับชาตินานาชาติเพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬา
- ๘.๘ ส่งเสริมสนับสนุน สมาคม และสโมสรกีฬาในจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- ๙.๑ บูรณาการการบริหารจัดการดิน น้ำ ป่า ขยะ มลภาวะ โดยการมีส่วนร่วมของ ๓ ภาคีทุกเรื่อง ได้แก่ ภาครัฐหน่วยราชการ นักวิชาการ และประชาชน
- ๙.๒ ส่งเสริมการจัดสวนสาธารณะชุมชน/ส่งเสริมการสร้างควมร่มรื่นสองข้างทาง เช่น หน้าโรงเรียน ชุมชน ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในจังหวัด

- ๙.๓ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการลุ่มน้ำย่อย โดยภาคีความร่วมมือของชุมชน
- ๙.๔ รณรงค์การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน/ส่งเสริมการประหยัดพลังงาน
- ๙.๕ ส่งเสริมภูมิปัญหาท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมชุมชน
- ๙.๖ ประสานความร่วมมือ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะภาครัฐและเอกชนแบบครบวงจร
- ๙.๗ การปรับปรุงและพัฒนาส่งเสริมการลดมลภาวะภายในจังหวัด
- ๙.๘ ปรับปรุงคุณภาพสายน้ำลำคลองและสายน้ำหลักทั้ง ๙ สาย ของจังหวัดนครราชสีมา
- ๙.๙ ส่งเสริมการเฝ้าระวังภาวะน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเค็ม โดยชุมชน
- ๙.๑๐ สนับสนุนให้มีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้เครื่อง paramotor และเทคโนโลยี

สำรวจระยะไกลเพื่อป้องกันการบุกรุกป่าไม้เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และแหล่งน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- ๑๐.๑ จัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ๑๐.๒ บูรณาการแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสามพี่น้องท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล สิ่งแวดล้อม, กองช่าง อบต.) เพื่อลดความทับซ้อนของพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน
- ๑๐.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงการชลประทาน ก่อสร้างฝาย ทำนบกั้นน้ำ ขุดลอก ขุดสระ พัฒนาแหล่งน้ำ คลองน้ำ ระบบประปา และการกระจายการใช้ประโยชน์
- ๑๐.๔ การจัดทำมีและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ และการปรับปรุง บำรุงรักษา ในเขตชุมชนและท้องถิ่น
- ๑๐.๕ ส่งเสริมสถานที่เพื่อนันทนาการและออกกำลังกายสนามกีฬาและนันทนาการชุมชน
- ๑๐.๖ การผังเมืองรวมของท้องถิ่นและการผังเมืองรวมจังหวัด
- ๑๐.๗ ซ่อมบำรุงปรับปรุงเครื่องมือ เครื่องจักรกล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๑. การพัฒนาด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- ๑๑.๑ ส่งเสริมให้จัดพระสงฆ์เป็นศูนย์ส่งเสริม คุณธรรมวัฒนธรรมประเพณีวิถีพุทธท้องถิ่น
- ๑๑.๒ รื้อฟื้น คุณค่า วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เช่น ชาติพันธุ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๑๑.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสงฆ์รูปแบบต่าง ๆ
- ๑๑.๔ ส่งเสริมบทบาทของสถาบัน บวร บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนาชุมชน
- ๑๑.๕ สนับสนุนโครงการวัดปลอดเหล้าให้ยั่งยืนและโครงการตรวจสุขภาพให้พระสงฆ์เป็นประจำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๒. การพัฒนาด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา

- ๑๒.๑ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย /ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/ลดอุบัติเหตุจากรถทางบก/ทางน้ำ
- ๑๒.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ต รวจบ้าน/ อพปร. ให้ทำงานอย่างมีคุณภาพ
- ๑๒.๓ สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้กับประชาชนด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาว ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ในอนาคต คติ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึงสภาพการณ์ของท้องถิ่นในอนาคตอย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

“ชุมชนน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมดี เทคโนโลยีทันสมัย คนมีคุณภาพ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สู่เป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. จัดให้มีการบำรุงรักษาพัฒนาแหล่งน้ำ จัดหาแหล่งน้ำ ให้มีน้ำกินน้ำ ใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ
๒. ส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิต ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น การกีฬาและนันทนาการ
๓. ส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และการลดต้นทุนการผลิต
๔. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์และผู้ด้อยโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิต ศักยภาพของคน ความเข้มแข็งของชุมชน
๕. การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ/ส่งเสริมสุขภาพประชาชน/พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
๖. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ
๗. การส่งเสริมสนับสนุนงานด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านการแข่งขันกีฬาและนันทนาการ
๘. การบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๙. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
๕. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะในชุมชน

เป้าประสงค์

๑. พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตามแนวพระราชดำริ การพัฒนาด้านการเกษตรและแหล่งน้ำตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน
๒. สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพิ่มประสิทธิภาพด้านการศึกษาศึกษาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ให้ได้มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ให้มีความก้าวหน้า ลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

๕. ส่งเสริมสุขภาพประชาชนและเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและไม่ติดต่อ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีความปลอดภัยจากโรคติดต่อและไม่ติดต่อ
๖. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุง รักษา ซ่อมแซมถนน ทางระบายน้ำ สะพาน ท่อระบายน้ำ เพื่อความสะอาดปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง
๗. ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ สนับสนุนกิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์ เกิดความสามัคคี
๘. การบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตามหลักประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น
๙. การรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน การช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนกรณีเกิดสาธารณภัย การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่
๑๐. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

ตัวชี้วัด

๑. แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และด้านการเกษตร เพียงพอและทั่วถึง
๒. ประสิทธิภาพด้านการศึกษาเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ และมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ให้ได้มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓. การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความก้าวหน้า ลดต้นทุนการผลิตส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร อาชีพเกษตรกรได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. ชุมชนน่าอยู่และมีความเข้มแข็ง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง เกิดความเสมอภาคประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๕. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและไม่ติดต่อ ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีและมีความปลอดภัยจากโรคติดต่อและไม่ติดต่อ
๖. เส้นทางในการคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน มีสภาพที่ดี สะดวก ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการเดินทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน
๗. วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์ ให้คงอยู่ ประชาชนมีกิจกรรมกิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา เยาวชนและประชาชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์ เกิดความรักความสามัคคี
๘. การบริหารราชการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตามหลักประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น
๙. ชุมชนน่าอยู่ มีความสงบเรียบร้อย ได้รับการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนกรณีเกิดสาธารณภัย ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ลดลง

๑๐. มีการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ลดปริมาณขยะ ประชาชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านการสานต่อแนวทางพระราชดำริ

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนาชุดลอกแหล่งน้ำ ลำห้วย คลอง และแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
- ๑.๓ ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้าน พัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านการศึกษา

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ทั้งระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษาภาคประชาชน โดยประสานการสนับสนุนงบประมาณโรงเรียนในสังกัด สพฐ. และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาในการจัดการศึกษา
- ๒.๔ ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีความเป็นเลิศ
- ๒.๕ ส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
- ๒.๖ จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาเพื่อประสานการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงศึกษาธิการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านเกษตรกรรม

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพด้านการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและ กองส่งเสริมคุณภาพชีวิตการตลาด โดยให้ความรู้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง
- ๓.๒ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านเกษตรกรรม
- ๓.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้เกษตรอินทรีย์
- ๓.๔ พัฒนาความรู้ด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๓.๕ การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านเกษตรกรรม ให้แก่เกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ
- ๓.๖ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองต่าง ๆ
- ๓.๗ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตพืชผลทางการเกษตร เป็นพลังงานทดแทน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- ๔.๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยสนับสนุนเบี้ยสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

- ๔.๒. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป
- ๔.๓. การส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส
- ๔.๔ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนทุกวัย ตั้งแต่แรกเกิด วัยเด็ก วัยรุ่น เยาวชน วัย

ทำงาน และวัยชรา

๔.๕ สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการ

๔.๖ สนับสนุนกลุ่มเด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วยเรื้อรัง ด้านหลักประกันรายได้ เข้าถึงบริการของรัฐอย่างทั่วถึงเป็นธรรม

๔.๗ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน สตรีคนชรา ผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านสาธารณสุข

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๕.๑ พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีคุณภาพมาตรฐานถึงและครบวงจร ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างครอบคลุมเป็นธรรมเกิดความพึงพอใจ

๕.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในด้านสาธารณสุข โดยส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีขวัญกำลังใจที่ดี

๕.๓ จัดระบบส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชนเพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชน ส่งเสริมสุขภาพที่ดี (คุ้มครองผู้บริโภค/การควบคุมป้องกันโรคติดต่อ/ไม่ติดต่อ/การฟื้นฟูสุขภาพประชาชน/อนามัย/โรงเรียน)

๕.๔ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อและไม่ติดต่อ รวมถึงการควบคุมป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อ

๕.๕ การจัดระบบสุขภาพภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทั้งผู้นำชุมชน(กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มสตรี, กลุ่มเยาวชน,กลุ่มวัยรุ่น, วัยทำงาน, วัยสูงอายุ

๕.๖ การส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพในการส่งเสริมสุขภาพและการดูแลสุขภาพผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น โดยการสนับสนุนประสานงานระดับท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๖.๑ จัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๖.๒ บูรณาการแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อลดความทับซ้อนของพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๖.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงการชลประทาน ก่อสร้างฝาย ทำนบกั้นน้ำ ขุดลอก ขุดสระ พัฒนาแหล่งน้ำ คลองน้ำ ระบบประปา และการกระจายการใช้ประโยชน์

๖.๔ การจัดให้มีและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำและการปรับปรุงบำรุงรักษาในเขตชุมชนและท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและกีฬา

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๗.๑ ส่งเสริมสถานที่เพื่อนันทนาการและออกกำลังกายสนามกีฬาและนันทนาการชุมชน

๗.๒ สนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้อำเภอ

๗.๓ ส่งเสริมการกีฬาทุกประเภท เพื่อความเป็นเลิศ และเป็นอาชีพสนับสนุนกีฬาพื้นบ้าน

๗.๔ ส่งเสริมและจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและกิจกรรมนันทนาการระดับเยาวชนและประชาชน เพื่อแก้ปัญหายาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๗.๕ ส่งเสริมให้พระพุทธศาสนาและพระสงฆ์เป็นศูนย์ส่งเสริม คุณธรรมวัฒนธรรมประเพณีวิถีพุทธ
ท้องถิ่น

๗.๖ สืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ชชาติพันธุ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

๗.๗ ส่งเสริมบทบาทของสถาบัน บวร บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนาชุมชน

๗.๘ สนับสนุนโครงการวัดปลอดเหล้าให้ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๘.๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข
ปัญหาของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

๘.๒ พัฒนาระบบการบริการให้มีความทันสมัย สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๘.๓ พัฒนาการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ

๘.๔ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชาคมแสดงความคิดเห็น ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๘.๕ จัดโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามนโยบาย และบริหารงานอย่างโปร่งใส

ตรวจสอบได้ ให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ภาคประชาชนรวมทั้งให้มีการบูรณาการกับภาคราชการทุกระดับ

๘.๖ ส่งเสริมศักยภาพของท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๘.๗ ส่งเสริมการกระจายอำนาจถ่ายโอนภารกิจและบุคลากรภาครัฐลงสู่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

๘.๘ การพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากรขององค์กรให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง

๘.๙ พัฒนาการใช้ระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนา

๘.๑๐ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และติดตามการทำงานขององค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๙.๑ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย /ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/ลดอุบัติเหตุ
ด้านการจราจร

๙.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย โดยส่งเสริมและ
สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ อพพร. ให้ทำงานอย่างมีคุณภาพ

๙.๓ สร้างความมั่นใจและความสบายใจให้กับประชาชนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๙.๔ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ให้แก่ผู้นำ

ประชาชนและเยาวชน

๙.๕ ส่งเสริมการเฝ้าระวังและให้ความช่วยเหลือ กรณีประสบปัญหาความทุกข์ อุตภัย อัคคีภัยและ
ภัยแล้ง ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

๑๐.๑ บูรณาการการบริหารจัดการด้านป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ ป่า ชยะ มลภาวะ

- ๑๐.๒ รมณรงค์การแก้ไขปัญหามลภาวะโลกร้อน/ส่งเสริมการประหยัดพลังงาน
- ๑๐.๓ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมชุมชน
- ๑๐.๔ ประสานความร่วมมือ เพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะภาครัฐและเอกชนแบบครบวงจร
- ๑๐.๕ การปรับปรุงและพัฒนา ส่งเสริมการลดมลภาวะภายในตำบล

การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

การวิเคราะห์รอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาว ได้จัดให้มีการประชาคมเพื่อรวบรวมความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น ในการนี้จึงได้นำข้อมูลต่างๆ ซึ่งผ่านการแสดงความคิดเห็นจากประชาชน การสำรวจ/ออกพื้นที่ มาวิเคราะห์และสรุปปัญหาความต้องการของประชาชน ดังนี้

ปัญหา สภาพปัญหา/สาเหตุ

๑.ด้านเศรษฐกิจ

๑. ปัญหาความยากจน ค่าครองชีพสูง
๒. ต้นทุนการผลิตสูง แต่ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
๓. การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่ครอบคลุม ทัวถึง
๔. ปัญหาพื้นที่การเกษตรจากภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย
๕. เส้นทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตรชำรุด เสียหาย

๒.ด้านสังคม

๑. ปัญหาเสพติดในพื้นที่
๒. ปัญหาครอบครัว การหย่าร้าง
๓. การดูแลคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุยังไม่ทั่วถึง

๓.ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. ปัญหาประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม
๒. ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการขยะ
๓. ประชาชนขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๔.ด้านบริหารจัดการที่ดี

๑. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
๒. การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ การให้บริการประชาชนยังไม่ทั่วถึง

๕.ด้านการบริการสาธารณะ

๑. เส้นทางคมนาคมยังเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านยังไม่ได้มาตรฐานทุกเส้นทาง
๒. น้ำอุปโภค – บริโภค ไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง
๓. ขาดงบประมาณในการขยายเขตไฟฟ้า
๔. ไฟฟ้าสาธารณะไม่เพียงพอ

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาว ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจุบันและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จุดแข็ง (Strength : S)

- สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองผ่าน เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- มีกลุ่มอาชีพที่สามารถรวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และสามารถพึ่งตนเองได้
- บุคลากรของหน่วยงานมีความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ
- ประชาชนส่วนมากในพื้นที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

จุดอ่อน (Weakness : W)

- ประชาชนบางส่วนยังขาดการเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ประชาชนให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ น้อย เช่น การกีฬา สุขภาพ ฯลฯ
- เส้นทางคมนาคมภายในตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐานและมีสภาพชำรุด
- พื้นที่ลุ่มของตำบลหนองมะนาว มักเกิดน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก แต่ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ประชาชนยังขาดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

โอกาส (Opportunity : O)

- มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- มีนโยบายของรัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาด้านต่างๆ

อุปสรรค (Threat : T)

- การเกิดภัยทางธรรมชาติส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม
- ขาดอุตสาหกรรมรองรับแรงงานในพื้นที่

การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาว นั้น ได้ทำการประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้าน	สถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ขอบข่ายและปริมาณของปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและ แนวโน้มอนาคต
การสานต่อแนวทางพระราชดำริ	ขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตรและน้ำประปาสำหรับอุปโภคบริโภคยังไม่พอเพียงและยังไม่ได้มาตรฐาน	แหล่งน้ำการเกษตรและน้ำประปา ในการอุปโภค-บริโภค		
ด้านการศึกษา	ปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ได้มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดจำนวน ๖ ศูนย์ - การพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย - การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่โรงเรียนในสังกัด สพฐ.ในพื้นที่ 	เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนักเรียนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	ได้รับการพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา การพัฒนาการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ด้าน	สถานการณ์ภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ขอบข่ายและปริมาณของปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและ แนวโน้มอนาคต
ด้านการส่งเสริมการเกษตร	ปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือ - การขาดแคลนแหล่งน้ำและประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่อง - ราคาผลผลิตตกต่ำ - ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง	- ขุดลอก อ่างเก็บน้ำ สระน้ำสาธารณะ คลอง ลำห้วยและ พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรอื่น ๆ - สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองราคา ผลผลิตทางการเกษตร - สนับสนุนการทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ สระน้ำสาธารณะ คลอง ลำห้วย และ แหล่งน้ำอื่นๆ ในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว - การฝึกอบรมทำปุ๋ยชีวภาพไว้ใช้ในครัวเรือน	- มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น - กลุ่มอาชีพด้านการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง - ต้นทุนการผลิตลดลง เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้
ด้านสวัสดิการสังคม	กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้มีรายได้น้อย เด็กแรกเกิด ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ที่ขาดผู้ดูแลในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	การให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย เด็กแรกเกิด ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ที่ขาดผู้ดูแลในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้มีรายได้น้อย เด็กแรกเกิด ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	กลุ่มอาชีพผู้มีรายได้น้อย เด็กแรกเกิด ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว ได้รับสวัสดิการอย่างครอบคลุมทั่วถึง
ด้านสาธารณสุข	ปัญหาสุขภาพของประชาชนและการระบาดของโรคติดต่อในพื้นที่	- อบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน - การประชาสัมพันธ์ การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ	ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากโรคติดต่อ
โครงสร้างพื้นฐาน	เส้นทางคมนาคมในพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงระหว่างหมู่บ้าน	การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมขนส่งระหว่างหมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	เส้นทางคมนาคมและขนส่งในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว	เส้นทางคมนาคมขนส่งในพื้นที่ตำบลหนองมะนาว

ด้าน	สถานการณ์ภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ขอบข่ายและปริมาณของปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและ แนวโน้มอนาคต
ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ศาสนา วัฒนธรรม และ กิจกรรม นันทนาการ	การส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนา การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมการแข่งขัน กีฬา	การส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนา การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมการแข่งขัน กีฬา	การส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนา การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมการแข่งขัน กีฬา	กิจกรรมทางพุทธศาสนาได้รับการทนุบำรุงรักษา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ เยาวชนและประชาชนได้รับการส่งเสริม ด้านการกีฬา
ด้านการเมือง การบริหาร	การบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	การบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน	ประชาชนในพื้นที่ ตำบลหนองมะนาว จำนวน ๑๖ หมู่บ้าน	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่น
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากภัยต่างๆ และการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากภัยต่างๆ และการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่	ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ ตำบลหนองมะนาว สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข	ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ ตำบลหนองมะนาว สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ได้รับความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ และปลอดภัยจากยาเสพติด
ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การบริหารจัดการขยะในหมู่บ้าน ประชาชน บางกลุ่มยังขาดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมในชุมชน	การบริหารจัดการขยะในหมู่บ้าน ประชาชน บางกลุ่มยังขาดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมในชุมชน	การบริหารจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๑๖ หมู่บ้าน	การบริหารจัดการขยะเป็นระบบ เพื่อให้ปริมาณขยะลดลง และสภาพแวดล้อมชุมชนน่าอยู่

นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาว

ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะนาวได้กำหนดนโยบายในการบริหารให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นนโยบายที่สามารถบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ดังนี้

- นโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
- นโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา
- นโยบายการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต
- การพัฒนาด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

- นโยบายการพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร (พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง)
- การพัฒนาด้านศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น พัฒนาและส่งเสริม อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืน
- การพัฒนาด้านพัฒนาอาชีพ และรายได้ (เศรษฐกิจชุมชน)
- การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว สนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพิ่มและพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน
- การพัฒนาด้านอื่น ๆ พัฒนาสภาพตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชน และศักยภาพของท้องถิ่นเป็นหลัก